

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

تغییرات سیاسی در انگلیس

بوریس جانسون

(برگزیت و ایران)

معاونت سیاسی
صدا و سیما

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: علی ظریف

انتخاب بوریس جانسون به نخست وزیری انگلیس را می‌توان رویدادی تصور کرد که انگلیس را بیش از گذشته از اتحادیه اروپا دور خواهد کرد. جانسون در حالی به خانه شماره ۱۰ «داونینگ‌استریت» می‌رود که انگلیس روزهای خوبی را طی نمی‌کند و عملاً تبدیل به یک کشوری دوپاره شده است. حدود سه سال است دولت لندن با بحرانی مواجه است که گویا راه حل منطقی برای آن وجود نداشته و اختلافات جدی میان اتحادیه اروپا و پارلمان انگلیس «برگزیت» به وجود آمده است. اتحادیه اروپا «توافق خروج» را نهایی کرده ولی پارلمان انگلیس آن را تأیید نمی‌کند. حالا بوریس جانسون زمام امور را در دست گرفته تا لندن را از این بحران خارج کند. توافقی جدید با اروپا یا خروج بی‌توافق. تکیه زدن جانسون بر کرسی نخست وزیری البته همزمان شده است با بحران توقیف نفت‌کش‌ها؛ مسئله‌ای که جانسون از ابراز نظر آشکار درباره آن خودداری کرده و نشان می‌دهد انگلیس انتظار چنین اقدامی از سوی ایران را نداشته و کاملاً غافلگیر شده است. از سوی دیگر موضوع کاهش تعهدات ایران در برجام نیز برای انگلیس از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با وجودی که جانسون این اقدام ایران را مورد انتقاد قرار داده اما همچنان انگلیس به دنبال پیگیری این مسئله از کانال شرکای اروپایی خود است و به نظر می‌رسد تا تعیین تکلیف شدن مسئله برگزیت چرخش محسوسی در سیاست انگلیس در قبال ایران مشاهده نکنیم. اما دور از ذهن نیست که انگلیس در قبال ایران نیز سیاست خصمانه‌تری را در پیش گیرد و با وجود مخالفت شرکای اروپایی‌اش بیش از پیش با ترامپ و متحدان منطقه‌ای آمریکا همکاری نماید.

سه‌شنبه هفته گذشته اول مرداد 1398 (23 جولای 2019) اعضای حزب حاکم محافظه‌کار انگلیس "بوریس جانسون"، چهره سیاسی جنجالی و وزیر خارجه سابق را با اکثریت قاطع آراء به رهبری حزب و جانشینی ترزا می، نخست وزیر انتخاب کردند. در انتخابات رهبری حزب محافظه کار، بوریس جانسون بیش از ۹۲ هزار رای به دست آورد در حالی که جرمی هانت، وزیر خارجه وقت دولت ترزا می و رقیب او، تنها ۴۷ هزار رای کسب کرد.

بوریس جانسون به عنوان رهبر جدید حزب محافظه کار بریتانیا انتخاب شد

آرای اعضای حزب محافظه کار

میزان مشارکت: 87,4 درصد

منبع: حزب محافظه کار

BBC

بوریس جانسون در اولین سخنرانی خود به عنوان نخست‌وزیر بریتانیا حل و فصل معضل «برگزیت» را مهم‌ترین هدف پیش روی خود در 100 روز آینده یعنی تا 31 اکتبر، که فرصت اتحادیه اروپا به انگلیس برای خروج از این اتحادیه به پایان می‌رسد اعلام کرد. وی گفت: «تا پایان اکتبر، انگلیس با توافق یا بدون توافق از اتحادیه اروپا خارج خواهد شد». برای حصول به این نتیجه تغییرات در کابینه انگلیس اجتناب‌ناپذیر بود زیرا تعداد زیادی از وزرا با خروج بدون توافق مخالف بودند. به همین دلیل انتصابات شهردار پیشین لندن برای تشکیل کابینه جدید با زیر و رو شدن کابینه محافظه‌کاران همراه شد. رسانه‌ها شمار استعفا، برکناری و اخراج وزیران از کابینه را چشمگیر و بی‌سابقه اعلام کردند و آن را «قلع و قمع در بعدازظهر» و «کشتار تابستانی» نام نهادند.

■ وزرای کلیدی

در نظام سیاسی انگلیس رسم بر این است که اعضای کابینه و معاونانشان از بین نمایندگان حزب حاکم در مجلس عوام (و بعضاً اعیان) انتخاب می‌شوند. به همین خاطر معمولاً سالی یک بار نخست‌وزیر تغییراتی در هیئت دولت می‌دهد که به ترمیم کابینه معروف است. این ترمیم به این شکل است که مثلاً دو یا سه وزیر استعفا می‌کنند یا برکنار می‌شوند و جای خالی‌شان را با وزرا یا معاونان باتجربه‌تر پر می‌کنند؛ معمولاً به چند نفر از نمایندگان جوان‌تر حزب هم مقام معاون وزیر را می‌دهند تا تجربه کسب

کنند و برای پست‌های بالاتر آماده شوند. ولی آنچه در اولین روز کار بوریس جانسون اتفاق افتاد ترمیم کابینه نبود، بلکه او هیئت دولت را کاملاً از این رو به آن رو کرده بود. چنین تغییرات گسترده‌ای بدون تغییر حزب حاکم در بریتانیا سابقه نداشت.¹ پس از انتخاب بوریس جانسون به عنوان نخست وزیر، وی روز چهارشنبه 24 جولای تغییرات گسترده‌ای را در راس دولت اعمال کرد. بیشتر سمت‌ها به چهره‌هایی تعلق گرفته اند که برای وی کمپین کرده بودند. مقام‌های عمده دولت بوریس جانسون را چهره‌هایی تشکیل می‌دهند که از برنامه او برای خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا با یا بدون توافق، حمایت می‌کنند.

دومینیک راب، وزیر سابق برگزیت در کابینه ترزا می، به مقام وزارت خارجه رسید. او در حزب خود یک دست‌راستی به شمار می‌رود که به آزادی‌های مدنی علاقمند است. او پیش از این پیشنهاد کرده بود به مدارس دولتی اجازه پول درآوردن بدهند و خواستار تسهیل اخراج کارکنانی شده بود که بازده بالایی ندارند. او همچنین گفته بود معتقد است، نهاد برابری حقوق زن و مرد در دولت بی‌فایده است.

پریتی پاتل، به سمت وزیر کشور رسید. او که از هوادارن پر و پا قرص برگزیت و وزیر توسعه بین‌الملل بود، به خاطر سفری محرمانه به اراضی اشغالی و دیدار با مقامات این رژیم از کابینه ترزا می کنار گذاشته شده بود. بوریس جانسون آن زمان از وی حمایت کرد. خانم پاتل از پدر و مادری گجراتی به دنیا آمده که در ۱۹۶۰ به اوگاندا گریخته بودند. او که یکی از راست‌گرایان حزب محافظه‌کار است یک‌بار نیز خواستار از سرگیری اجرای مجازات اعدام در بریتانیا شده بود.

ساجد جاوید، که وزیر کشور کابینه پیشین بود در کابینه جانسون مقامی بالاتر پیدا کرد و در سمت وزیر دارایی جایگزین فیلیپ هموند شد. این بانکدار و سرمایه‌گذار سابق، در کابینه پیشین، ابتدا وزیر مسکن و اجتماعات بود اما با کنار رفتن امبر راد از وزارت کشور جایگزین وی شد. او بارها اعلام کرده است که یک وزیر معمولی حزب محافظه‌کار نیست. او مورد انتقاد است که سخنران چندان الهام‌بخشی نیست، اما موفق شد در مناظره‌ها هم‌حزبی‌هایش را قانع کند تا اسلام‌هراسی را در حزب محافظه‌کار بریتانیا بررسی کنند. آقای جاوید از والدینی پاکستانی در روچدیل به دنیا آمد. او که در دوران دانشجویی فعالیت سیاسی‌اش را با هواداری از حزب توری شروع کرده بود بعدها به یک بانک سرمایه‌گذار آمریکایی پیوست و در فعالیت اقتصادی پیشرفت کرد.

بن والاس نیز به سمت وزارت دفاع برگزیده شد. وی که یکی از چهره‌های کمتر شناخته شده کابینه بوریس جانسون است، پیش از آنکه عضو پارلمان انگلستان شود عضو پارلمان اسکاتلند بوده و جایگزین پنی مودانت شد. او که پیش از این در وزارت کشور مشغول به کار بود، پیشینه‌ای نظامی دارد و در صنایع دفاعی نیز فعالیت کرده است.²

1 - بی بی سی، 26/07/2019

2 - یورونیوز، 24/07/2019

■ معمای برگزیت

در زمان همه‌پرسی سال ۲۰۱۶، برای خروج از اتحادیه اروپا، بوریس جانسون نقش فعالی در کمپین رأی به خروج بریتانیا، داشت. دیری نپایید که او به دلیل حملاتش به اتحادیه اروپا و تبلیغ در مورد منافع برگزیت از شهرت زیادی برخوردار شد و به چهره سیاسی شاخصی در افکار عمومی انگلیس تبدیل شد. براساس گزارش‌ها بوریس جانسون بزرگ‌ترین کمپین تبلیغاتی پس از جنگ جهانی دوم انگلیس را برای اجرایی کردن برگزیت بدون توافق به راه انداخته و به شکل بی سابقه‌ای بیلبوردها، مطبوعات، فضای مجازی و رادیو و تلویزیون را آماج تبلیغات خود کرده است.

اما خروج انگلیس از اتحادیه اروپا به آسانی میسر نیست و بوریس جانسون چهار راه برای مواجهه با بحران برگزیت

دارد:

1- از سرگیری مذاکرات برگزیت

بحرانی‌ترین مشکل نخست وزیر جدید در واقع همان دلیل استعفای نخست وزیر پیشین است. وی که وعده داده بود مستقیماً در چشم‌های سران اتحادیه اروپا نگاه کرده و توافق می با آن‌ها را مجدداً به میز مذاکره وارد کند، با مخالفت مذاکره کنندگان اروپایی برای مذاکره در راستای نیل به توافق جدید مواجه است. موضوع مرز ایرلند شمالی از مهم‌ترین موضوعات مورد اختلاف جانسون و «میشل بارنیه» مذاکره کننده ارشد اتحادیه اروپا است.

2- آماده شدن برای برگزیت بدون توافق

مخالفت جدی سران اروپایی با مذاکره مجدد در مورد برگزیت، چشم انداز برگزیت بدون توافق را برای آینده سیاسی انگلیس بیش از پیش متصور ساخته است. در این شرایط جانسون باید شعار «یا انجام بده یا بمیر» خود را در ۳۱ اکتبر (۹ آبان) اجرایی کند. فراهم کردن تدارکات برگزیت بدون توافق به لحاظ لجستیکی و سیاسی بسیار دشوار خواهد بود. ضمن این که باید مخالفت پارلمان با برگزیت بدون توافق را نیز در نظر داشت.

۳- آماده شدن برای همه پرسی مجدد

از آن جایی که پارلمان انگلیس تاکنون بارها با برگزیت با یا بدون توافق مخالفت کرده، گزینه بازگشت به آرا مردم و برگزاری همه پرسی برای جانسون، گزینه‌ای محتمل است. اما باید شرایط فاجعه بار حزب محافظه کار را در نظر داشت.

این حزب در انتخابات و نظرسنجی‌های اخیر ضعیف‌ترین جایگاه را به دست آورده است. با توجه با نتایج انتخابات محلی، تقریباً هیچ نماینده محافظه کاری تمایلی به رای گیری جدید در مورد برگزیت ندارد. کارشناسان برگزاری همه پرسی دوم را منوط به سقوط دولت می‌دانند. ضمن این که انگلیس با چالش‌های دیگری مانند تامین مالی انتخابات نیز در این زمینه مواجه است. جانسون تاکنون با برگزاری همه پرسی دوم مخالفت کرده و خواهان موافقت پارلمان با توافق برگزیت مد نظر خود، شده است. با این وجود گزارش‌هایی در اوایل ماه جاری منتشر شد که حکایت از آمادگی متحدان جانسون برای برگزاری همه پرسی دوم دارد.^۱

4- انتخابات زودرس پارلمانی

طرفداران این راه حل معتقدند در صورت برگزاری انتخابات مجدد، قدرت در انگلیس دست به دست شده و در صورت پیروزی حزب کارگر شرایط برای مذاکره مجدد انگلیس و اتحادیه اروپا فراهم می‌شود تا توافقی جدید برای خروج به دست آید و اصطلاحاً "برگزیت نرم" به وقوع بپیوندد.

■ بوریس جانسون و ایران

با وجودی که بوریس جانسون مهمترین هدف خود را حل و فصل بحران برگزیت معرفی کرده است اما بدیهی است روابط انگلیس با ایران نیز از اهمیت به سزایی در سیاست خارجی انگلیس برخوردار است. اولین واکنش رسمی بوریس جانسون در قبال ایران زمانی اتفاق افتاد که نخست وزیر انگلیس پس از تشکیل اولین جلسه کابینه اش در مجلس عوام این کشور سخنرانی کرد و در مواجهه با جرمی کوربین، رهبر حزب کارگر، از تعامل وی با ایران، به شدت انتقاد کرد. جانسون در نخستین مناظره رودرو با نخست وزیر در سایه بریتانیا، جرمی کوربین، مدعی شد رهبر حزب کارگر از جمهوری اسلامی ایران حمایت می‌کند. سخنان تند بین دو رهبر سیاسی زمانی آغاز شد که جرمی کوربین از جانسون پرسید آیا او به همراه شرکای اروپایی امضاکننده برجام برای احیاء توافق هسته‌ای ایران و کاهش تنش در خلیج فارس همکاری خواهد کرد؟ شهردار پیشین لندن در واکنش به این پرسش، ابتدا جرمی کوربین را نزدیک به دولت ایران خواند و گفت: «این آقا از ایران می‌پرسد. همین آقای محترمی که شبکه «پرس تی‌وی» ایران به او پول داده است. همین آقا در مورد آنچه در خلیج فارس می‌گذرد، به جای آنکه طرف دوستان ما در آمریکا را بگیرد دائماً طرف تهران را می‌گیرد».^۲

بوریس جانسون در حالی به نخست وزیری انگلیس رسیده است که انگلیس در دو موضوع "کاهش تعهدات هسته‌ای" جمهوری اسلامی ایران و «توقیف نفت‌کش‌ها» با ایران دارای چالش جدی می‌باشد. بحران توقیف نفت‌کش‌ها پس

1 - خبرگزاری میزان، 1398/5/8

2 - یورو نیوز، 25/07/2019

از آن شروع شد که نیروی دریایی انگلیس، روز 13 تیر یک نفتکش حامل نفت ایران را (نفتکش گریس 1) در سواحل تنگه جبل الطارق توقیف کرد. بهانه این اقدام، نقض تحریم‌های اروپا علیه سوریه عنوان شده است و این در حالی بود که وزیر خارجه موقت اسپانیا اعلام کرد این اقدام انگلیس به درخواست آمریکا بوده است. این مسئله تنش میان ایران و انگلیس را به حداکثر رسانید و ایران اعلام کرد این اقدام خبیثانه انگلیس بی‌پاسخ نخواهد ماند. بوریس جانسون، شبیه‌ترین سیاستمدار انگلیسی به دونالد ترامپ است که خود پیش‌تر از منتقدان رئیس‌جمهوری آمریکا بود و حالا از نزدیک‌ترین دوستان وی به شمار می‌رود. بنابراین پر بی‌راه نیست که جانسون را سیاستمداری بدانیم که مواضع وی عجیب و پر از تناقض باشد. باید توجه داشت نخست وزیر انگلیس هم اکنون با بحرانی خارجی روبرو است که یک طرف آن ایران، مهم‌ترین چالشگر منافع آمریکا در منطقه غرب آسیا قرار گرفته است.

جانسون در مواجهه با ایران دو راه دارد:

راه اول ائتلاف با آمریکا و تشدید فشارها بر ایران

راه دوم همکاری با اتحادیه اروپا برای حل و فصل دیپلماتیک این بحران و جلوگیری از افزایش تنش در آب‌های جنوبی ایران است.

برخی از تحلیل‌گران بر این باورند که رؤسای دولت‌های پیشین انگلیس، (به استثنای تونی بلر) به رغم همراهی ضمنی با سیاست‌های واشنگتن در چالش‌های بین‌المللی، از اینکه به دنباله روی چشم بسته و بی‌چون چرا از آمریکا متهم شوند بسیار نگران بودند؛ در حالی که بوریس جانسون با رویکرد منحصر به فرد خود به هیچ وجه از این مسئله نگران نیست. بر این اساس، توقیف نفتکش بریتانیایی استینا ایمپرو در تنگه هرمز توسط سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در 28 تیرماه گذشته می‌تواند محکی جدی برای میزان وفاداری بوریس جانسون به دونالد ترامپ باشد.

نخست وزیر انگلیس در تلاش برای حل این بحران، باید از میان پیوستن به ائتلاف چند ملیتی آمریکا و یا همراه کردن دولت‌های اروپا با کشورش در ائتلافی مجزا دست به انتخاب بزند. این تصمیم در حالی باید اتخاذ شود که جرمی هانت، وزیر خارجه برکنار شده انگلیس قبلاً در واکنش به توقیف نفتکش انگلیسی از سوی ایران تاکید کرده بود که کشورش به منظور محافظت از عبور و مرور کشتی‌های انگلیسی در تنگه هرمز به دنبال تشکیل یک ناوگان دریایی محافظ در خلیج فارس به رهبری اروپا است. مسئله‌ای که به گسترش دامنه تنش میان ایران و انگلیس خواهد افزود. مسلم است که انگلیس به واسطه بحران عمیق برگزیت قطعاً از چالش با ایران پرهیز خواهد کرد و در موضعی نیست که بخواهد در آب‌های خلیج فارس دست به ماجراجویی بزند. دقیقاً به همین علت آخرین واکنش جانسون پیش از انتخاب شدن به نخست وزیر انگلیس در خصوص بحران نفتکش‌ها مخالفتش با جنگ بوده است. وی صراحتاً گفت: «اگر من نخست وزیر شوم، آیا از اقدام نظامی علیه ایران حمایت می‌کنم؟ پاسخ

منفی است.^۱ این موضع گیری جانسون منطقی است. روزنامه انگلیسی «گاردین» با اشاره به تحولات اخیر نوشت: «ایران، دست برتر را در خلیج فارس دارد و انگلیس نباید کاری کند که تبدیل به "طعمه" شود. ایران در مواجهه با تهدیدات جاری دست به اقدامی ضروری برای تقویت اهرم‌های بین‌المللی خود زده است. ایران دولت ترامپ و اقدامات او را مقصر اصلی وضعیت ایجاد شده می‌داند. ایران معتقد است که توقیف نفتکش آن کشور در ارتباط با فشار و تلاش‌های گسترده تندروهای اطراف ترامپ برای اعمال فشار علیه ایران بوده است. مهم است که در برهه زمانی فعلی، پاسخ انگلیس حساب شده باشد و از همراهی واشنگتن برای فشار بر ایران خودداری کند.» از سوی دیگر، روزنامه فرامنطقه‌ای «القدس العربی» هم خاطرنشان کرد: «انگلیس به خاطر توقیف نفتکش حامل نفت ایران، خود را به "مخمصه" انداخته چرا که روزانه باید ۱۵ کشتی انگلیسی از تنگه هرمز عبور کنند. انگلیس در جریان درگیری با ایران تنهاست. توقیف نفتکش ایرانی، انگلیس را در موقعیتی نامشخص و شرایطی شبیه به یک دام قرار داد. نفتکش مذکور از آب‌های منطقه‌ای اسپانیا عبور کرده بود، و حتی وزیر خارجه اسپانیا، اقدام انگلیس را محکوم نمود.»^۲

با این حال مواضع بوریس جانسون در خصوص برنامه هسته‌ای ایران آشکارتر است. جانسون قبل از انتخابش به نخست وزیری در سخنانی در خصوص فعالیت‌های هسته‌ای ایران، تعامل با ایران و تشویق کشورمان برای اینکه به زعم او به سمت برنامه سلاح هسته‌ای نرود!!! را بهترین گزینه برای انگلیس و منطقه عنوان کرده بود. او در پی کاهش تعهدات هسته‌ای ایران در گفتگو با رویترز گفت: «برجام در وضعیت شکننده‌ای قرار گرفته است. از دولت ایران دوباره می‌خواهم که خیلی سخت درباره از بین بردن برجام و تعهدات‌شان در این توافق فکر کند. اگر ایران بخواهد اکنون دست از رویکرد خویشتنداری بردارد و به سمت غنی‌سازی مواد هسته‌ای گام بردارد اشتباه بزرگی صورت داده و خطای بزرگی است. به نظر من در حال حاضر برجام به شدت نحیف به نظر می‌رسد و باید به دنبال راه‌هایی برای مهار رفتار ایران در منطقه باشیم. اما همچنان معتقدم که تعامل با ایران و تشویق این کشور برای اینکه به سمت برنامه سلاح هسته‌ای نرود بهترین راهکار برای انگلیس و منطقه است.»^۳

همچنین روزنامه صهیونیستی **جرورالم پست** در مطلبی نوشت سیاست‌های جانسون در رابطه با برجام بیشتر به نگاه دونالد ترامپ نزدیک است. جانسون درباره برجام گفته است: «معتقدم قطعاً برجام ضعیف عمل می‌کند و باید درباره راه‌هایی که رفتارهای مخرب ایران را محدود می‌کند فکر کنیم و همچنان معتقدم که وادار کردن ایران به ادامه ندادن برنامه هسته‌ای‌اش راه درستی برای کشور ما و منطقه است.»^۴

1 - یورو نیوز، 25/07/2019

2 - (مشرق نیوز، 1398/5/2)

3 - (روزنامه دنیای اقتصاد، 1398/4/13)

4 - (یورو نیوز، 25/07/2019)

نتیجه گیری

روزنامه صهیونیستی هآرتس چاپ تل آویو نوشته است که بوریس جانسون بی تردید نزدیک ترین نخست وزیر انگلیس به اسرائیل در چند دهه اخیر خواهد بود. دونالد ترامپ رئیس جمهور آمریکا نیز قبل از نخست وزیری جانسون گفته بود: اگر جانسون نخست وزیر شود، روابط واشنگتن - لندن بسیار خوب خواهد شد و پس از انتخاب جانسون نیز در توثیتی نوشت: به بوریس جانسون بابت انتخاب به عنوان نخست وزیر جدید بریتانیا تبریک می گویم، او فوق العاده خواهد بود. انتشار این گونه مطالب نشان می دهد همان طور که طیف وسیعی از سیاستمداران انگلیسی جانسون را نمونه انگلیسی ترامپ می دانند باید انتظار داشت در روزها و ماه های آینده سخنان و مواضعی را از نخست وزیر انگلیس شاهد باشیم که از سیاست های اتحادیه اروپا فاصله گرفته و به سیاست های دونالد ترامپ نزدیک تر شود.

«پیتر آبورن» تحلیلگر مسائل بین الملل در مطلبی برای پایگاه «میدل ایست آی» می نویسد: «جانسون هم مانند ترامپ قوانین خودش را ابداع می کند. هر دو شخصیت بی پروایی دارند طوری که یک موضع اتخاذ می کنند و سپس از موضع خود باز می گردند. جانسون همانند ترامپ اظهارات نژادپرستانه به زبان می آورد. ترامپ و جانسون از زبان نژادپرستانه علیه مسلمانان، مهاجران و افراد رنگین پوست استفاده می کنند. او مانند ترامپ به اقلیت ها حمله می کند. جانسون درست مانند ترامپ یک فرصت طلب واقعی است. «مردی بدون ارزش ها». او به مانند ترامپ از «استیو بن» ناسیونالیست مشورت می گیرد. جانسون خروج انگلیس از اتحادیه اروپا را حتی بدون توافق ضروری می داند و معتقد است که ماندن انگلیس در این اتحادیه زیان های بزرگی را برای این کشور به همراه خواهد داشت که این دیدگاه کاملاً مطابق با دیدگاه ترامپ است و در آخر روابط آنها با اسرائیل عالی است.»¹

با توجه به شناختی نسبی که از بوریس جانسون وجود دارد باید انتظار داشت انگلیس در دوره وی همراهی بیشتری با آمریکا در تحولات بین المللی داشته باشد و شاهد فاصله گرفتن انگلیس از سیاست های اروپایی داشته باشیم. بدیهی است خروج انگلیس از اتحادیه اروپا هزینه و بار سنگین اقتصادی را برای این کشور به همراه خواهد داشت و لندن برای جبران کمبود سرمایه و بازار چاره ای ندارد جز اینکه شرکای جدید تجاری پیدا کند. بسیاری از تحلیلگران اعتقاد دارند لندن از مدت ها قبل به دنبال آن بود تا آمریکا را جایگزین بازارهای خود در اتحادیه اروپا کند. از این رو در آینده باید شاهد نزدیک تر شدن دو متحد در دو سوی آتلانتیک باشیم.

دور از ذهن نیست که انگلیس در قبال ایران نیز سیاست خصمانه تری را در پیش گیرد و با وجود مخالفت شرکای اروپایی اش بیش از پیش با ترامپ و متحدان منطقه ای آمریکا همکاری نماید.